

Advies van het Comité van de Regio's over de „Mededeling: Het biodiversiteitsverlies tegen 2010 — en daarna — tot staan brengen”

(2007/C 57/02)

HET COMITÉ VAN DE REGIO'S,

GEZIEN de mededeling: „Het biodiversiteitsverlies tegen 2010 — en daarna — tot staan brengen. De ecosystemendiensten in stand houden in het belang van de mens” en zijn bijlagen, vooral het actieplan (COM(2006) 216 final);

GEZIEN het besluit van de Europese Commissie van 2 december 2005 om het Comité overeenkomstig artikel 265, lid 1, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap over dit vraagstuk te raadplegen;

GEZIEN het besluit van 25 april 2006 om de commissie „Duurzame Ontwikkeling” met de voorbereiding van een advies over deze kwestie te belasten;

GEZIEN Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna, Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand;

GEZIEN zijn advies van 12 februari 2003 over de mededeling: Naar een thematische strategie inzake bodembescherming — CdR 190/2002 final ⁽¹⁾;

GEZIEN zijn advies van 17 november 2005 over De bijdrage van lokale en regionale overheden aan de bestrijding van klimaatveranderingen — CdR 215/2005 final;

GEZIEN zijn advies van 26 april 2006 over het Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het beleid ten aanzien van het mariene milieu (COM(2005) 505 final — 2005/0211 (COD)) en de Mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement — Thematische strategie inzake de bescherming en het behoud van het mariene milieu (COM(2005) 504 final) — CdR 46/2006 final;

GEZIEN zijn ontwerpadvies (CdR 159/2006 rev. 1) dat op 6 oktober 2006 door de commissie „Duurzame ontwikkeling” werd goedgekeurd (rapporteur: de heer **Van Gelder**, Commissaris van de Koningin in de Provincie Zeeland, NL/EVP).

heeft tijdens zijn 67e zitting van 6 en 7 december 2006 (vergadering van 6 december) het volgende advies uitgebracht:

Standpunten en aanbevelingen van het Comité van de Regio's

Het Comité van de Regio's:

1. *Algemene opmerkingen*

1.1 **is ingenomen** met deze Mededeling en het voorgestelde actieplan. Hierin is een nauwkeurige beschrijving van de actuele situatie gegeven en zijn de maatregelen genoemd die de 2010 doelstelling helpen realiseren. De analyse van de Commissie is juist, maar het Comité van de Regio's betreurt de vertraging van de publicatie;

1.2 **is van mening** dat biodiversiteit in hoge mate de identiteit van de regio bepaald; benadrukt dat biodiversiteit een belangrijke basis is voor levenskwaliteit en gezondheid, alsook voor recreatie en toerisme en de productie van streekeigen producten en diensten;

1.3 **wijst erop** dat met de komst van de tien nieuwe lidstaten van de Europese Unie het aantal waardevolle soorten en ecosystemen is toegenomen;

1.4 **is verheugd over** de conclusies van de Raad van 23 en 24 maart 2006, waarin wordt opgeroepen om de doelstellingen voor 2010 te integreren in al het beleid bepaald in de Lissabon-agenda. Door plattelandsontwikkelingsplannen die in talrijke regio's uitgevoerd zijn, blijkt dat de spanning tussen economie en biodiversiteit op te lossen is;

1.5 **wijst erop** dat in tegenstelling tot de intrinsieke waarde van biodiversiteit, die algemeen wordt erkend, de economische waarde wordt onderschat. Op lange termijn is biodiversiteit een conditio sine qua non voor gezondheid, een hoge levensstandaard en werkzekerheid;

1.6 **dringt erop** aan om moderne samenwerkingsverbanden tussen alle betrokkenen op te zetten, om het besef van burgers (vooral kinderen), overheid en bedrijfsleven van het belang van biodiversiteit te vergroten, zodat men zich gezamenlijk gaat inspanssen voor het behoud van biodiversiteit en duurzame ecosystemendiensten;

1.7 **betreurt** dat ondanks de politieke toezeggingen van alle lidstaten de 2010-doelstelling nog ver weg is en **dringt aan** om biodiversiteit hoog op de politieke agenda van alle bestuursniveaus te plaatsen;

⁽¹⁾ PB C 128 van 29.05.2003, blz. 43.

1.8 **is verheugd dat** er talloze voorbeelden op lokaal en regionaal niveau zijn waaruit blijkt dat biodiversiteitsverlies tot staan kan worden gebracht en habitats kunnen worden hersteld (zie bijlage — CdR 159/2006 bijlage);

2. Biodiversiteit in de EU

2.1 **betreurt** dat er in de financiële vooruitzichten 2007-2013 onvoldoende EU-geld geormerkt is voor de financiering van de 2010-doelstellingen, met name voor het Natura 2000-initiatief en plattelandontwikkeling; **pleit** er daarom voor dat de lidstaten hun regio's en gemeenten de middelen geven om de biodiversiteit op hun grondgebied te beschermen en te herstellen, en bijvoorbeeld de Natura 2000-gebieden in stand te houden, en **dringt aan** om meer geld uit structuurfondsen en het cohesiefonds in te zetten voor projecten met positieve gevolgen voor de biodiversiteit;

2.2 **wijst erop** dat voor een optimale realisering en behoud van het ecologisch netwerk, Natura 2000, het vinden van een goede balans tussen de topdown-benadering en de noodzakelijke flexibiliteit in de totstandkoming van dit netwerk van groot belang voor regio's is. Voor alle plaatsen uit dat netwerk moeten homogene beheerscriteria worden vastgelegd;

2.3 **benadrukt dat** een nog fijnmaziger netwerk van groot belang is, ook voor het mariene milieu, voor duurzame ecosystemen, en **is verheugd** over de nadruk op dit fijnmazige netwerk in het licht van de gevolgen van klimaatverandering op habitat en soorten; voorts **verzoekt** het om instandhoudingsmaatregelen voor bufferzones en milieucorridors die garanderen dat de plaatsen uit het netwerk levensvatbaar blijven;

2.4 **stelt vast** dat het door de EU gecreëerde beleidskader en de wetgeving in een aanzienlijke bescherming van de biodiversiteit voorzien. Toch schiet in veel lidstaten de implementatie en monitoring tekort en wordt er bij de inrichting van nieuwe gebieden ter bescherming van de biodiversiteit te weinig rekening gehouden met de vereisten van duurzame ontwikkeling;

2.5 **beveelt aan om** biodiversiteitsplannen op Europees, nationaal, regionaal en lokaal niveau op elkaar af te stemmen;

2.6 **benadrukt dat**, gelet op het feit dat veel maatregelen uit het actieprogramma alleen doeltreffend geïmplementeerd kunnen worden als de regionale en lokale autoriteiten daarop invloed kunnen uitoefenen en een stem in het kapittel krijgen, vertegenwoordigers van gemeenten en regio's actief betrokken dienen te worden bij nieuwe beleidsontwikkelingen op het gebied van biodiversiteit en de beschikking moeten krijgen over de hiertoe benodigde middelen;

2.7 **is zich bewust van** de grote invloed die de landbouw heeft op de biodiversiteit in de EU: Afhankelijk van hoe land wordt beheerd, kan de landbouw enorm goed zijn voor de biodiversiteit en veilige havens bieden aan zeer veel verschillende soorten, ofwel de biodiversiteit ernstige schade toebrengen doordat habitats worden verwoest en het milieu wordt vervuild; **merkt op** dat het grootste deel van de EU-begroting nog steeds naar de landbouw gaat, en dat daarmee de EU een belangrijk instrument in handen heeft om het landgebruik door de agrari-

sche sector te beïnvloeden, en het **pleit ervoor** om bij de herziening in 2008 van de financiële vooruitzichten 2007-2013 een aanzienlijk deel van de middelen te bestemmen voor duurzame landbouw en behoud van het landschap;

2.8 **pleit ervoor** dat de Commissie en de lidstaten de impact van bestaande subsidies op de biodiversiteit moeten evalueren en prikkels moeten afschaffen die een averechts effect hebben op de biodiversiteit en ecosystemendiensten. Het toenemende gebruik van economische instrumenten voor de bescherming van de biodiversiteit moet worden aangemoedigd;

2.9 **acht het wenselijk** om niet alleen in het kader van het milieubeleid aandacht te schenken aan biodiversiteit, maar dat het tevens een thema moet worden van ander Europees en nationaal beleid, met name van het vervoers-, energie-, industrie-, landbouw-, visserij-, regionaal, toerisme- en onderzoeksbeleid;

2.10 **is zich terdege bewust** van het belang van zee en kustwateren als drager van bijna de helft van de Europese biodiversiteit en **pleit voor** een grotere bewustwording van het mariene biodiversiteitsbeleid bij de overheden en betrokkenen; **wijst hiervoor** op het belang van de versnelde implementatie van de Habitats-richtlijn in het marine milieu, het stoppen van overbevissing zowel in Europese als niet-Europese wateren en de volledige integratie van biodiversiteit in het te ontwikkelen Europese maritieme beleid;

2.11 **merkt op** dat de mogelijkheid om op Europees niveau maatregelen op het gebied van ruimtelijk beleid te nemen beperkt is, aangezien ruimtelijke ordening — hét beleidsterrein voor behoud en herstel van biodiversiteit — een bevoegdheid is van de lidstaten; **dringt aan** om op nationaal, regionaal en lokaal niveau het biodiversiteitsaspect zwaar te laten meewegen in besluiten op het vlak van ruimtelijke ordening, vooral door middel van de Strategische milieubeoordeling;

2.12 **is ervan overtuigd** dat bij de ontwikkeling en uitvoering van beleid om invasieve uitheemse soorten tegen te gaan, de huidige regelgeving efficiënter moet worden toegepast en geïmplementeerd, en **roept op** om de regio's hierbij beter te betrekken;

2.13 **is ingenomen** met de plannen voor de ontwikkeling van een alomvattende EU-strategie invasieve uitheemse soorten, inclusief het opzetten van een vroegtijdig waarschuwingssysteem. Gezien de beperkingen op het vlak van financiële en personele middelen mogen er echter geen nieuwe administratieve lasten bijkomen;

2.14 **pleit voor** het opstellen van basiswetgeving en van lijsten van uitheemse soorten, met maatregelen voor het invoeren, verhandelen en houden van deze soorten, zodat er op Europees niveau gecoördineerd en gezamenlijk kan worden opgetreden; **spoort** de Commissie tevens **aan**, de EU-wetgeving over milieu-effectbeoordelingen zodanig te herzien dat ook wordt nagegaan wat de effecten zijn van projecten waarbij sprake is van de invoering van of het werken met potentieel invasieve uitheemse soorten;

2.15 **wijst erop** dat behoud van de biodiversiteit, en van planten- en diersoorten in het bijzonder, niet vereist dat gebruik en benutting ervan worden verboden, maar goed geregeld en gecontroleerd worden en duurzaam zijn;

2.16 **beveelt aan** om het voorzorgsbeginsel strikt toe te passen bij de toelating en introductie van gmo's;

3. De EU en de biodiversiteit op wereldschaal

3.1 **merkt op** dat de besluiten die werden genomen tijdens de in maart 2006 in het Braziliaanse Curitiba gehouden 8e Conferentie van de Partijen bij de Conventie inzake Biologische Diversiteit een belangrijke stap voorwaarts vormen; **wetende** dat de 9e Conferentie begin 2008 in Bonn onder Duits voorzitterschap zal plaatsvinden, **pleit het ervoor** dat de EU en de lidstaten de gelegenheid benutten om de evaluatie van de Commissiemededeling over biodiversiteit te presenteren en om ook een bijeenkomst voor te bereiden waar de regionale en lokale overheden, ook via de relevante nationale verenigingen, intensiever bij worden betrokken;

3.2 **is verheugd** over goede voorbeelden van regio's die bij het verlenen van ontwikkelingshulp hun ervaringen met biodiversiteitsvraagstukken aan hun partnerregio's overbrengen en steun geven aan maatregelen van hun partnerregio's ter bevordering van de biodiversiteit (zie bijlage);

3.3 **merkt op** dat de EU ook verantwoordelijkheid draagt voor het behoud van de biodiversiteit wereldwijd; is **zich bewust** van dit gegeven en beveelt aan om daarmee in het handels- en ontwikkelingsbeleid meer rekening te houden;

4. Biodiversiteit en klimaatverandering

4.1 **beseft dat** beleid tot behoud van de biodiversiteit inderdaad alleen maar succesvol kan zijn als er wereldwijd ambitieuze beleidsmaatregelen worden genomen om de klimaatverandering een halt toe te roepen; **acht het** van belang dat de lidstaten die nog niet voldoen aan hun verplichtingen uit het Kyoto-protocol deze achterstand inhalen; **acht het wenselijk** dat er een ambitieus mondiaal verdrag ter bestrijding van de klimaatverandering wordt gesloten, waarbij alle belangrijke producerende landen en productiesectoren partij zijn;

4.2 **beveelt aan** om regionaal onderzoek te laten doen naar effecten van klimaatverandering;

4.3 **voegt toe** dat hoewel de beleidsontwikkeling van biobrandstof belangrijk kan zijn om klimaatverandering tegen te gaan, dit slechts effectief kan zijn als dit hand in hand gaat met maatregelen voor aanzienlijke reducties in totaal brandstofgebruik en wanneer enkel gebruik gemaakt wordt van grondstoffen, technieken en gewassen die de biodiversiteit nationaal en internationaal niet negatief beïnvloeden en dit niet tot gevolg

heeft dat het landbouwareaal uitgebreid wordt in biologisch waardevolle ecosystemen;

5. De kennisbasis

5.1 **wijst er op** dat de toegankelijkheid en het vergroten van de kennis over het behoud en duurzaam gebruik van biodiversiteit in Europa en wereldwijd essentieel zijn. Dit houdt ook de uitwisseling van voorbeelden in tussen de lidstaten en regio's (zie bijlage); daarom moet de interoperabiliteit tussen de op de verschillende niveaus beschikbare biodiversiteitsgegevens worden verbeterd, waarbij vooral rekening moet worden gehouden met de gegevens op regionaal en lokaal niveau en gebruikgemaakt moet worden van GIS-instrumenten (Geographical Information System) en Spatial Data Infrastructure (SDI);

5.2 **benadrukt** dat de kennis van vooral het mariene milieu over biodiversiteit onvoldoende is en **beveelt** aan hier iets aan te doen;

5.3 **voegt toe** dat, naast de door de Commissie genoemde wetenschappelijke kennis, er meer aandacht besteed moet worden aan de kennis en kunde van de inwoners van het gebied zelf en **beveelt aan** dat kennis van vrijwilligers gecombineerd wordt met de wetenschap; **dringt erop** aan kinderen hierbij te betrekken;

5.4 **beveelt aan**, communicatiestrategieën uit te werken om op alle niveaus en terreinen de burgers ervan bewust te maken dat de biodiversiteit beschermd en behouden moet worden, en te bevorderen dat eenieder zich hiervoor verantwoordelijk voelt; in dit verband **bepleit** het ook dat wetenschappers en overheid informatie uitwisselen;

6. De vier belangrijkste ondersteunende maatregelen

Zorgen voor een toereikende financiering

6.1 **constateert** dat er weinig geld beschikbaar lijkt te gaan komen voor biodiversiteit via LIFE+, het onderzoeksbudget en verder bestaat het risico dat lidstaten het biodiversiteitsbelang onvoldoende meenemen in het huidige structuurfonds;

6.2 **constateert** hier een spanning tussen de aanzienlijke ambities van de Mededeling en de middelen om die ambities te realiseren;

Versterking van de beleidsvorming op EU-niveau

6.3 **onderschrijft** de ideeën die gepresenteerd worden om in de Europese besluitvorming het accent sterker op de biodiversiteit te leggen; beveelt een niet-vrijblijvende integratie van biodiversiteit in andere beleidsterreinen aan; **steunt het** idee van het actieplan om naast lidstaten ook de regio's hierbij te betrekken;

Opbouwen van partnerschappen

6.4 **vertrouwt erop** dat het aangaan van samenwerkingsverbanden binnen de EU wordt aangemoedigd. De regio's zijn uitstekend toegerust om die faciliterende rol op zich te nemen; **wijst op** de succesvolle samenwerking in EU programma's en hun resultaten (bijlage);

6.5 **onderstreept** dat particuliere eigenaren van terreinen bij het behoud van de biodiversiteit moeten worden betrokken via instrumenten zoals samenwerkingsovereenkomsten;

Bewustmaking en grotere deelname van het publiek

6.6 **benadrukt** het belang van een grotere betrokkenheid van burgers want, als de burger niet het belang van biodiversiteit en ecosysteemdiensten inziet, zullen projecten minder kans van slagen hebben, en **beveelt aan** om Europees en nationaal geld beschikbaar te stellen voor burgerinitiatieven;

6.7 **adviseert om** in nauw verband met het **Countdown 2010-initiatief** en het **Beautiful Europe-Initiatief** een communicatiestrategie uit te werken voor lidstaten, ngo's en de regionale en lokale overheden teneinde de voor 2010 gestelde doelstellingen te promoten;

Brussel, 6 december 2006.

7. Monitoring, evaluatie en herziening

7.1 **steunt de** samenwerking tussen de lidstaten en de particuliere sector en **benadrukt** dat burgers, vrijwilligers, over heel Europa sterk betrokken zijn bij het monitoren van biodiversiteit;

7.2 **pleit ervoor** om lidstaten te motiveren de resultaten van hun beleid te presenteren op een manier die de burger herkent en aanspreekt, waarbij de regio's herkenbaar zijn;

7.3 **wijst erop** dat regionale monitoring een basis zou moeten vormen voor nationale en internationale monitoring en evaluatie. Hiertoe moeten doeltreffende monitoringsystemen worden uitgewerkt waarbij wordt uitgegaan van indicatoren en periodieke verslagen;

8. Visie

8.1 **is verheugd** over het voorstel voor een EU-brede visie over de toekomst van de Europese biodiversiteit en **benadrukt** het grote belang om de regio's daarbij te betrekken;

8.2 **wil pleiten** voor een vernieuwende visie voor de benadering van biodiversiteit die verder loopt dan 2010 en waarin het accent wordt gelegd op de positieve bijdrage van ecosysteemdiensten gerelateerd aan de omgeving (het landschap).

De voorzitter
van het Comité van de Regio's
M. DELEBARRE